

یادداشت علمی

گزارش زنبور پارازیتوئید *Pteromalus bifoveolatus*

(Hym.: Pteromalidae) از ایران

شعید حیدری^۱، یعقوب فتحی پور^۱ و سید ابراهیم صادقی^۲، هانس بوئر^۳

در بررسی‌هایی که در اسفند ماه ۱۳۸۱ به منظور تعیین تنوع زیستی حشرات در سیستم آگروفارستزای صنوبر یونجه در مجتمع تحقیقاتی البرز کرج انجام شد، یک لاشه پارازیتسه از حشره کامل *Vespa orientalis* از زیر پوستک صنوبر جمع‌آوری گردید. لاروهای پارازیتوئید که به صورت گروهی در بدن میزبان زندگی می‌کردند، پس از دو هفته به حشره کامل تبدیل و تحت عنوان *Pteromalus bifoveolatus* Forster شناسایی شد. این زنبور معمولاً سفیره گونه‌های مختلف بالپولکدازان را پارازیته می‌کنند و این اولین گزارش از فعالیت زنبور مذکور روی چشره‌ای از راسته بال غشاییان می‌باشد. مهمترین ویژگی این زنبور، رنگ بدن متالیک با جلای برنزی، مایل به آبی روشن و یا مایل به سبز آن است. فاصله بین چشم‌های ساده عقبی و حاشیه چشم‌های مرکب کمی بیشتر از فاصله بین حاشیه داخلی چشم‌های ساده عقبی می‌باشد. رگ پس کناری (postmarginal) بال جلویی افراد نر و ماده به ترتیب $1/20-1/35$ و $1/5$ برابر رگ کناری (marginal) بوده و در افراد نر، رگ اخیر نیز برابر و یا اندکی کوتاه‌تر از رگ شعاعی می‌باشد. این گونه برای اولین بار از ایران گزارش می‌شود.

۱- گروه حشره‌شناسی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، صندوق پست ۳۳۶-۱۴۱۱۵، پست

الکترونیک: heidari-2000@yahoo.com.

۲- موسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع، تهران، صندوق پستی ۱۱۶-۱۳۱۸۵

۳- موزه تاریخ طبیعی برن، سوئیس

این یادداشت علمی در تاریخ ۱۳۸۲/۷/۱۶ دریافت و چاپ آن در تاریخ ۱۳۸۲/۱۰/۹ به تصویب نهایی رسید.

Scientific Note

**Report of Parasitoid Wasp, *Pteromalus bifoveolatus* (Hym.: Pteromalidae)
From Iran**

S. Heidari¹, Y. Fathipour¹, S. E. Sadeghi² and H. Baur³

In the course of a survey carried out in March 2003 to study insect fauna associated with poplar-alfalfa agroforestry system in Alborz Research complex in Karaj, a dead adult of oriental hornet wasp *Vespa orientalis* was collected beneath trunk bark of a poplar tree while a lot of parasitoid larvae living inside its abdomen. In laboratory, the adult parasitoids emerged after two weeks and were later identified as *Pteromalus bifoveolatus*. This wasp is a gregarious parasitoid parasitizing pupae of a number of lepidopteran species. This is first report of a hymenopterous host for *P. bifoveolatus*. Major morphological characteristics of this wasp are as follows:

Body mattè, with bronze, light bluish or greenish sheen. Distance between posterior ocelli and margin of eyes is slightly greater than the distance between inner margins of posterior ocelli. Postmarginal vein of forewing is 1.20-1.35 (in females) and 1.5 (in males) times longer than marginal vein. In males, marginal vein equals to radial vein or slightly shorter. This is the first report of this species from Iran.

¹ Department of Entomology, College of Agriculture, Tarbiat Modarres University, Tehran, Iran, P. O. Box 14115-336, E-Mail: heidari-2000@yahoo.com

² Research Institute of forest and Rangeland, P. O. Box, 13185-116, Tehran

³ Natural History Museum of Bern, Switzerland